

Geachte informateur,

J & V

202600474

Onderstaand treft u het antwoord op de gestelde informele vraag over de neutrale uitstraling van politieagenten en buitengewoon opsporingsambtenaren in Canada en andere landen aan. Graag teken ik aan dat deze informatie in korte tijd zo zorgvuldig mogelijk is verzameld, met medeneming van het tijdsverschil dat er is in het contact met onze mensen in Canada.

Klopt het dat in Canada Boa's en politieagenten wel hoofddoeken en andere religieuze uitingen mogen dragen? Hoe is dat wettelijk (of via lagere regelgeving of kledingvoorschriften van politie zelf geregeld? En wat zijn de ervaringen er mee?

Canada kent een politiebestedel met lokale/provinciale politiediensten en federale diensten, zoals de Royal Canadian Mounted Police. De federale politie staat sinds begin jaren '90 tulbanden toe en sinds 2016 hoofddoeken. Dit is een bevoegdheid van de politiechef (*commissionar*).

De praktijk lokaal/provinciaal wisselt. De meeste lokale politiediensten staan hoofddoeken en tulbanden toe. Dit is veelal vastgelegd in beleid of gedragscodes (*code of conducts*) van de politieorganisaties zelf. Québec is een uitzondering. Daar geldt, op basis van Franse traditie, een sterkere scheiding tussen kerk en staat. Religieuze symbolen zijn daar niet toegestaan. In 2019 zijn religieuze symbolen expliciet verboden voor geüniformeerde diensten. Dit is vastgelegd in provinciale wetgeving (*Bill 21*). Dit heeft maatschappelijk weerstand opgeleverd, maar de neutrale uitstraling is in 2024 door een rechter in hoger beroep bestendigd.

In aanvulling op uw vraag treft u in bijlage 1 een korte beschrijving van de huidige Nederlandse wetgeving aan.

Ik hoop uw vraag hiermee beantwoord te hebben.

Groet, [REDACTED], Ministerie van JenV

=====

Bijlage 1 – Wetsvoorstel neutrale uitstraling Buitengewoon Opsporingsambtenaren en regeling politieagenten

Wetsvoorstel neutrale uitstraling boa

Op dit moment wordt gewerkt aan een wet in formele zin om het verbod op het dragen van zichtbare religieuze uitingen bij Buitengewoon Opsporingsambtenaren (boa's) wettelijk vast te leggen. Voor de boa is dit tot dusver enkel vastgelegd in een richtlijn (ondertekend door minister JenV), die niet (juridisch) afdwingbaar is.

Een neutrale uitstraling van de boa wordt door het huidige kabinet noodzakelijk geacht omdat het een functie betreft waarvoor een geüniformeerde gezagsuitoefening in het bijzonder van belang is. Dit doet zich namelijk voor in geval van functies waardoor de overheid zich in de samenleving manifesteert met behulp van de sterke arm. Binnen deze categorie valt de boa, meer specifiek de boa's aan wie politiebevoegdheden en eventueel geweldsmiddelen zijn toegekend.

Daarbij is het in de Nederlandse/Europese context van belang te benoemen dat;

- o Een verbod op het dragen van religieuze uitingen van boa's onder artikel 6 van de Grondwet valt.

De Afdeling Advisering van de RvS stelt in haar advies van 17 november jl. m.b.t. de eerder voorgenomen wijziging van het besluit boa om een neutrale uitstraling van de boa te regelen dat, hoewel de regering anders betoogde, artikel 6 van de Grondwet wel van toepassing is. Daarbij stelt zij ook dat het mogelijk is beperkingen te stellen aan de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, mits dit in of in elk geval op basis van een wet in formele zin gebeurt. Daarbij moet worden gekeken of er een legitiem doel wordt nagestreefd en de beperkingen noodzakelijk, geschikt en proportioneel zijn.

- o Artikel 9 EVRM is ook van toepassing:

Tevens moet met het wetsvoorstel worden voldaan aan de beperkingsclausules van artikel 9 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Dit houdt in dat de beperking noodzakelijk moet zijn in een democratische samenleving in het belang van openbare veiligheid/legitiem doel...etc.). Uit jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) blijkt dat het EVRM de lidstaten hier een ruime beoordelingsmarge in geeft. Hierbij hecht het EHRM veel waarde aan de nationale

context, omdat de wijze waarop wordt omgegaan met religie in het publieke domein van staat tot staat verschilt.

Uniform Politie

Op 17 november 2022 is de motie van het kamerlid Helder (toen PVV) aangenomen waarin de regering wordt verzocht de neutraliteit van het politie-uniform te borgen en hiertoe de ter zake geldende regelgeving aan te passen dan wel aan te vullen. Aan deze motie is uitvoering gegeven door de Kledingregeling politie 2014 (ministeriële regeling) aan te passen. Deze is in juli 2023 in werking getreden. Sinds 11 augustus 2011 is de Gedragscode lifestyle-neutraliteit van kracht. De gedragscode geeft een leidraad voor de gewenste uitstraling en is in 2021 aangepast.